

משרד החינוך
מנהל פדגוגי
אגף בכיר - שירות פסיכולוגי ייעודי

שבוע הלאומי ללמידה בטוחה בשרות 2021

סוף שיתוף במחשבה תחילה

השבוע הלאומי לגילשה בטוחה בראשת תשפ"א בסימן "מתחברים על בטוח"

**שיעור CISROVI חיים לכיתות י' – י"ב
齊留姆, שיתוף והפצת תМОנוות וסרטונים בעלי אופי מיני**

הקדמה לצוותי החינוך:

لتשומת לב המורה: ניתן להעביר שיעור זה הן פנים והן בלמידה מרוחק.

משבר הקורונה אילץ את כולנו להסתגל לשינויים ולגלוות גמישות במצבים שונים. הרשת הפעכה למרחב קיום עבורנו והמסכים מסיעים לנו לשמר על **rechtifim**, והינם חלק בלתי נפרד מניהול קשרים אישיים, משפחתיים, חברתיים, תהילici הוראה-למידה ועובדיה. לאור כל התקופה המאתגרת אותה אנו חווים, תלמידינו **"נעימים" בין החדר ממשי שלהם, חדר הזום, חדר הכיתה בבית הספר וחוץ חיליה.** בתוך כך, הם מתבקשים לשמר על ריחוק פיסי שלעתים בא לידי ביטוי גם בריחוק חברתי.

במסגרת השבוע הלאומי, המתקיים השנה בסימן **"מתחברים על בטוח"**, נעודד את התלמידים לשמר יחסים חברתיים מיטביים ומשמעותיים גם באמצעות הרשת מרוחק. לצד זאת, ננחה אותם כיצד **להתנהל בראשת אופן מגן, בטוח, ורגעש כלפי עצם וככלפי אחרים.**

מטרת השיעור

התלמידים יבחנו את עמדותיהם בנושא צילום, שיתוף והפצה ברשות של תכנים בעלי אופי מיני, ויבינו את ההשלכות הרגשיות, החברתיות והחוקיות של התנהלות זו.

במסגרת השיעור התלמידים:
א. יכירו את תופעת הצילום של תמונות וסרטונים בעלי אופי מיני בקרבת בני נוער, שיתופם והפצתם ברשות
ב. יעמיקו את המודעות לכך ששיתוף והפצה של תמונות וסרטונים ברשות עלולים להוביל לפגיעה

הידעתם?

1. 87% מבני הנוער פעילים בווטסאפ, 68% פעילים באינסטגרם ו- 42% פעילים בטיק-טוק (זו הרשת החברתית הצומחת ביותר בקרב בני הנוער).
2. בטלפוןים הניידים של יותר ממחצית מבני הנוער בארץ, בגילאים 13-17, שמורות תמונות אינטימיות, אישיות או מביכות.
3. 21% מבני הנוער מודוחים שלחו והעבironו תמונות פוגעניות או סרטונים פוגעניים.
4. 11% מבני הנוער מודוחים שהם עצם הפיצו ברשת תמונות אישיות ואף תמונות מביכות שלהם
5. בני נחשים ליותר תכנים פורנוגרפיים בהשוואה לבנות.
6. בשנת תש"פ 10% מהAIRουים שהגיעו למועדן 105 עסקו בחשיפה של ילדים ובני נוער לתוכן, תמונות וסרטונים מיניים (על פי נתוני מועדן 105).

בהתאם לשיקול הדעת של המורה שמנחה את השיעור, ניתן להציג את הנתונים לתלמידים. בהתאם לשיקול דעת המורה שמנחה את השיעור, ניתן להציג את הנתונים לתלמידים. הנתונים נלקחו מתוך:
החיים הדיגיטליים – דוח האינטרנט של בזק לשנת 2019, 2020.
מסמך של מרכז המחקר והמידע של הכנסת: "היחסות ילדים ובני נוער לתוכנים פורנוגרפיים באינטרנט וסוגיות סיכון אתרים פוגעניים" (2017).

מה עמדתכם לגבי...

1. אני מהר/ת לפניו שאני משתף/ת
בתמונות פרטיות

2. אם בנות משתפות תמונות חושפניות של עצמן -
זו אחריותן בלבד

3. יותר מ- 50% מבני הנוער שומרין
תמונות מיניות שלהם בסמארטפון

4. 5% מבני הנוער העלו או שלחו
תמונות חושפניות של עצםם

5. אין הבדל בין נערות לבין נערות
בחשיפה לתוכנים מיניים ברשת

"מה עמדתכם לגבי..." (פתח לשיעור, אפשרות ראשונה) - בחינת נתונים ועמדות אישיות
לפתיחה השיעור:
המורה תציג לכיתה היגדים הכלליים עמדות ונתונים המתייחסים לティיעוד, שיתוף והפצה של
תמונות וסרטונים.
לאחר מכן, תבקש מהם לחתichס לשאלות לדין (נמצאות בשקף הבא).

מה עמדתכם לגבי...

7. אם משתפים אוטי בתמונה או בסרטון פוגעניים, זו לא האחריות שלי...

6. אני תמיד משותף/ת את החברים/ות שלי בתמונות ובסרטונים ששולחים אליו...

10. מה שמשתפים בזוגיות, נשאר בזוגיות. זה בסיסי

8. כולם מצלמים, משתפים ומפיצים... אין מה לעשות, זה העולם שלנו!

9. בנימ לא יכולים להיפגע ברשות... מה כבר יכול להיות מביך עבורים?

"מה עמדתכם לגבי..."- בחינת נתונים ועמדות אישיות לפיתוח השיעור:

המורה תציג לכיתה היגדים הכלליים עמדות ונתונים המתייחסים לטייעוד, שיתוף והפצה של תמונות וסרטונים. לאחר מכן, תבקש מהם להתייחס לשאלות לדין (נמצאות בשקף הבא).

איפה הריגדים פוגשים אותנו?

1. עם איזה היגד הסכמתם במינוח? מודיע?
2. איזה היגד הפתיע אתכם ומודיע?
3. איזה היגד עורר בכם תחושת אי נוחות
ומודיע?

שאלות לדין כתתי: המורה תקיים עם התלמידים שיכ בהתאם לשאלות המנוחות הבאות:

1. עם איזה היגד הסכמתם במינוח? מודיע?
2. איזה היגד הפתיע אתכם ומודיע?
3. איזה היגד עורר בכם תחושת אי נוחות ומודיע?

שיתפה אחד שיתפת את כולם

שאלות לדין:

1. אילו תחושים עורר בכם הסרטון?
2. האם התופעה המתוארת בסרטון מוכרת לכם? ספרו על כך.
3. האם שיתפו אתכם בסרטון מני? אם כן, מה עשיתם? כיצד הגבתם?

לצפייה בסרטון לחצו כאן

סרטון בהפקת תיכון יצירתי לתקשורת, ברנקו וייס, אור יהודה

"**שיתפה אחד, שיתפת את כולם**": (**פתח לשיעור, אפשרות שנייה**): צפייה בסרטון לפתיחת השיעור (لمורה- אין צורך להבהיר שתי פעילויות פתיחה. ניתן לבחור בין

השתיים בהתאם להিירות עם הכיתה)

המורה תזכיר את הסרטון "**שיתפה אחד, שיתפת את כולם**" (לצפייה בסרטון יש ללחוץ על השיקופית במקום המתאים).

לאחר הצפייה, תקיים שיח עם התלמידים בהתאם לשאלות המוחות:

שאלות לדין:

1. אילו תחושים עורר בכם הסרטון?
2. האם התופעה המתוארת בסרטון מוכרת לכם? ספרו על כך.
3. האם שיתפו אתכם בסרטון בעל אופי מני? אם כן, מה עשיתם? כיצד הגבתם?

חקר מקרה: "סכנה ברשות- הסיטוט של כל נערה"

עבודה בקבוצות/ בחרדים

הקבוצות ידונו בסוגיות הבאות:

קבוצה 2: "לא האמנתי בשבת דודה שלי שלחה לי מבוהלת את התמונה שהחברות ואני צילמנו את עצמנו עוסות פרצופים מפותחים עם משוש. אין לי מושג איך התמונה הגיעו לקבוצת ווטסאפ שלה עם חברים מהצבא(!) מי היה מאמין שתמונה שלי יכולה להפוך לויראלית? אמא'ה לך תדע למי עוד זה הגע."

קבוצה 1: "וזה החבר שלו ביקש שאשלח לו תמונה שאני בלי חולצה. פשוט הוא היה בחוח'ל עם המשפחה שלו והוא ממש התגעגע זה ריגש אותו, אז שלחתי, רק אחת, רק לעיני, הוא הבטיח..."

קבוצה 4: "از כתבתי לה את כל מה שאני חושבת והשתמשתי במילים שבচীম আনি না মুঠা লবতা বকল রেম. হিতি একজীর্ণ. ও ক্ষতিপূরণ আত উচ্চি লাইকলাই লম্হক কলোম. যা ক্ষেত্র ফোর্সম শুটোফ বকল শেকবা, বকল মকুম. হত্বিশ্বতি... বকল হত্বিশ্বতি".

קבוצה 3: "פשוט נקרענו מצחוק והיינו בראש טוב אז הצלמנו כמה תמונות לא צנויות. טובנו, תמונות "מיןויות", אבל זה היה פרטינו שלם צחוקים עם חברים טובים. לא. לא חשבתי על מה יכול להיות אחר כך..."

חקר מקרה: "סכנה ברשות-הסיטוט של כל נערה": (גוף השיעור)
שלב ראשון - עבודה בקבוצות: המורה תחלק את תלמידי הклассה ל- 4 קבוצות/ חדרים. לכל קבוצה יציג מקרה ובו סוגיה לדין (סוגיות נמצאות בשקופיות בהמשך).

שלב שני - דין במליאה.

שלב שלישי – איסוף תובות:

* הסוגיות לדין לקוחות מתוק כתבה שפורסמה באתר **"סכנה ברשות: הסיטוט של כל נערה"** (מומלץ כי המורה שמנחה את השיעור תקרא את הכתבה לפני העברת השיעור).

קבוצה 1

"וזה החבר שלי ביקש שאשלח לו תמונה שאני בלי חולצה. פשוט הוא היה בחו"ל עם המשפחה שלו והוא ממש התגעגע וזה ריגש אותי, אז שלחתי, רק אחת, רק לעניין, הוא הבטיח..."

שאלות לדיוון קבוצתי:

1. מה דעתכם על המקירה המתואר?
2. על איזה צורך, לדעתכם, עונה הרצון לצלם תמונות או סטודיום בעלי אופי מיני?
3. מהם מוצבי הסיכון בצלום עצמי מיני?
4. לצד הסכנה שנובעת משיתוף בתמונות מיניות, האם יש סיכון גם בעצם צילום התמונות או הסרטונים ושמירתם בטלפון האיש או במחשב האיש?
5. "סוף שיתוף במחשבה תחילת" - מה אומר לכם מסר זה? האם הוא נכון גם לעניין תמונות וסרטונים בעלי אופי מיני?

קובוצה 2

"לא האמנתי כשבת דודה שלי שלחה לי מבוהלת את התמונה שהחברות ואני צילמנו את עצמנו עושים פרצופים מפתים עם מחשוף. אין לי מושג איך התמונה הגיעה לקובוצת ווטסאפ שלה עם חברים מהצבא(!) מי היה מאמין שתמונה שלי יכולה להפוך לוויראלית? אמאל'ה לך תדע למי עוד זה הגע."

שאלות לדין קבוצתי:

1. מה דעתכם על המקורה המתואר?
2. מודיע, לדעתכם, בני נוער משתפים תמונות וסרטונים חושפניים/בעלי אופי מיני?
3. אילו השלכות שי לתמונה מיניות או סרטון מיני שמופצים בראשת?
4. متى כדאי לומר "לא" לצילום תמונה או סרטון בעלי אופי מיני?
5. מה יעוזו לכם להחליט "לא" לשלח צילום מיני אפילו לא לחבר או לחברת הכית טוביים?

קובוצה 3

"פְּשׁוֹט נִקְרָעַנוּ מֵצָהָק וְהִינְנוּ בֶּרֶאשׁ טֻוב אֶזְחַטְלָמָנוּ כִּמְהָ תִּמְנוֹנֹת
לֹא צְנוּעֹות. טֻוב נָנוּ, תִּמְנוֹנֹת "מִינִיּוֹת", אֲבָל זֶה הִיה פָּרָטִי שָׁלָנוּ, סִתְמָן
צְחֻקִים עִם חֶבְרִים טֻוביִם. לֹא. לֹא חָשַׁבְתִּי עַל מָה יִכּוֹל לְהִיּוֹת אֶחָר
כֵּר...".

שאלות לדין קבוצתי:

1. מה דעתכם על המקרה המתואר?
2. באילו מקרים הפצת תמונות וסרטונים היא פוגענית ולא נעימה ובאיזה מקרים הפצתה היא עבירה על החוק?
3. מה עלולות להיות ההשלכות של הפצת תמונות וסרטונים בעלי אופי מיני?
4. "סוף שיתוף במחשבה תחיליה". מה אומר לכם מסר זה בקשר להפצת תכנים בעלי אופי מיני?

קובוצה 4

"או כתבתי לך את כל מה שאני חושבת והשתמשתי במילים
שבחים אני לא מעזה לבטא בקול רם. הייתה אכזרית. וכשתפשתי
את עצמי לא יכולתי למחוק כלום. זה כבר פורסם ושותף בכל
השבה, בכל מקום. התבונתי... כל כך התבונתי".

שאלות לדיוון קבוצתי:

1. מה דעתכם על המקרה המתואר?
2. האם קרה לכם שהתחרתו על פרסום תוכן ברשות? ספרו על כך (מה שיתפתחם? את מי שיתפתחם?)
כיצד הגיעו? מה חשבתם על כך במרקח של זמן?)
3. על מי מוטלת האחריות למנוע פגעה הקשורה להפצת תכנים, תמונות וסרטונים ככלה וכאלו בעלי
אופי מיני בפרט? הסבירו.

חובבים יחד

- לאילו תוגנות הגעתם בקבוצה?
- מה לדעתכם קורה לנער או לנערה שתמונה בעלת אופי מיני שלהם הופצה ברשת?
- "שליחת תמונה לחבר או לקבוצת חברים כמוות כהסכמה להפצה ברבים" - מה דעתכם על משפט זה?
- מהן לדעתכם האחריות והחוoba של בני נוער שמקבלים רשות תמונה בעלות אופי מיני של אחרים?
- מה משמעותו "חוק הסרטונים" ביחס לקרים שהוצגו לדעתכם?

שלב שני – שאלות לדין Civile: המורה תקיים דין Civile כיთתי בו יעלו היבטים שונים – חברותיים, רגשיים, ערכיים וחוקיים לגבי הנושא.

מה למדנו?

- **אל תצלמו תמונות מביכות או רגשות:** גם תמונה שצילמתם ולא שלחותם לאיש עלולה להגיע לידיים הלא נכונות.
- **חוובים לפניו שמספרמים:** כל תמונה או סרטון שאתם מעדיפים לרשות עלולים לעבור הלאה בעוות או בכוונה. מהרגע שפרסמתם, אין לכם שליטה על המקומות אליו הם יגיעו.
- **לכל אחד זכות לפרטיות:** אל תבקשו ואל תשלחו תמונות וסרטונים בהם אתם מצולמים באופן מיני. זה עשוי להוביל למצבים מסוכנים ולפגיעה.
- **זו האחריות שלנו!** כל מי שקיבל תמונה או סרטון בעלי אופי מיני נושא באחריות חוקית, חברתית ומוסרית במידה והוא מעביר אותם הלאה.

בסיום הדיון: המורה תזמן את התלמידים לשתף באיזה אופן הדיון השפיע על עמדותיהם או על הדרך בה ניתן מכאן ואילך בעת צילום, שיתוף והפצת תמונות/סרטונים בעלי אופי מיני.

מה למדנו?

- **פועלים במסגרת החוק:** החוק אוסר על פרסום תמונת או סרטון שמתמקדים במיניות של המצלם.
- **גיל האחריות הפלילית הוא 12 ומעלה:** ביום מגישים כתבי אישום נגד בני נוער שמבצעים עבירות של פגעה בפרטיות ברשות או עבירות מסווג הטרדה מינית ברשות.
- **היו אתם שגורי הטוב ברשות-** הפכו אותה למקום טוב – פרסמו פוסטים מפגנים, הביעו תמיכה במעשים טובים, **שתפו בצדנויות ו התבוננה** חוות טובות ומעוררות השראה וחכירה, בעזרתכם הרשות החברתית יכולה להיות רשות של **תמיכה ואחוות**.

בסיום הדיון (מסרים לדין): המורה תזמין את התלמידים לשתף באיזה אופן הדיון במקרים השונים השפיע על עמדותיהם או על הדרכם בה יתנהלו מכאן ואילך בעת צילום, שיתוף והפצת תמונות/סרטונים בעלי אופי מיני.

נאום המעלית

סיום השיעור: פעולים לתרגום התנהגותי

1. המורה תבקש מכל קבוצה (בהתאם לקבוצות בהן התקיימה הפעילות הקודמת) לנסה מסר קבוצתי שיוצג לכיתה בנושא **מניעת צילום/שיתוף והפצת תמונות ורטונים בעלי אופי מיני**, תוך שימוש בכלי "נאום המעלית".

הרחבה למורה: מהו "נאום המעלית"?

המנוח משקף את הרעיון שיש להעביר מסר קצר ותמציתי בנושא נבחר במשך זמן המוערך בשלושים שניות (זמן נסעה במעלית). הנואם או הנואמת יציגו את עצמו בקצרה ולאחר מכן יציגו את המסר הנבחר. על מנת לעורר קשב ועניין, חשוב להציג את המסר בתלהבות ובאופן מדויק.

2. כל קבוצה תבחר נציג/ה להציג המסר. כלל הנציגים יציגו את המסרם במלואה, כשלכל נציג/ה יש 30 שניות או פחות להציג המסר.

* המורה מוזמנת להציג לתלמידים דוגמאות למסרים אותם ניתן לפתח עפ"י הכלי "נאום המעלית" (דוגמאות בשקופית הבאה).

דוגמאות למסרים-נאום מעלית

המורה מזמנת להציג לתלמידים דוגמאות למסרים אותם ניתן לפתח עפ"י הכליל "נאום המעלית".